

**Cyfarfod Cyngor Cymuned Aberffraw yn Ystafell JOW, Neuadd y Pentref Aberffraw, 7yh Nos Fercher 20
o Dachwedd 2024**

1	<p>Presennol:</p> <p>Clerc:</p> <p>Ymddiheuriadau::</p>	<p>Glenys Stallwood, Richard Owen, Oliver Fowlie, Vaughan Pritchard, Ellie Smith, Cllr Arfon Wyn, Cllr John Ifan Jones, Douglas Fowlie, Allan Rees, Elwyn Evans, Bryan Owen</p> <p>Elen Jones</p> <p>Barry Owen, Chris Topps, Rachel Louise Jones.</p>
2	Datgan Diddordeb:	Datgan Diddordeb gan Douglas Fowlie, Bryan Owen, and Vaughan Pritchard i'r eitem 6.1.
3	Cytuno ar gofnodion 16 o Hydref 2024	Mae cofnodion y cyfarfod blaenorol yn gywir. Cynig AR, eilio B O.
4.0	Materion yn codi or confnodion	
4.1	Erydur ar gisiau llywbyr yr arfordir	Adroddodd BO fod y gwaith wedi ei gwblhau a diolchodd i'r Cyng John Ifan Jones am ei holl ymdrechion.
4.2	Balchder Bro Mural yn y Parc	Mae Menter Môn wedi bod mewn cysylltiad ac wedi awgrymu gosod y murlun ar y ffens yn y cae chwarae, fel y maent wedi ei wneud mewn cymunedau eraill. Nid oedd gwrthwynebiadau.
4.3	Glanhau Llwybyr yn y Fynwent	<p>Mae'r Clerc wedi ymchwilio i olchwr pŵer batri am £179.00. Fodd bynnag, dim ond 30 munud y mae'r batri yn para, a byddai batri ychwanegol yn costio £100.</p> <p>Derbyniodd y Clerc dyfynbris o £300 gan Mr Ian Paul Jones, sy'n gweithio ym Mhlas Llangwyfan. Fel arall, cynigiodd IPJ ollwng y peiriant golchi trydan yn rhad ac am ddim er mwyn i aelod o Gyngor Cymuned Aberffraw allu cwblhau'r swydd.</p> <p>Cytunwyd mai'r opsiwn gorau fyddai i Ian Paul Jones o Blas Llangwyfan ddarparu'r golchwr pŵer, gan ganiatáu i Gyngorwyr Cymuned Aberffraw lanhau llwybrau'r fynwent i arbed arian.</p> <p>Gwerthfawrogodd y pwyllgor yn fawr y cyfle i fenthyg y peiriant golchi trydan ac estynnodd eu diolch i Blas Llangwyfan am ei ddarparu. Cyngorwyr i rannu dyddiad ac amser cyfleus i'r Clerc eu trefnu.</p>
4.4	Bont - Cadw	Nododd y Cyng John Ifan Jones fod Cadw wedi dod yn ôl gan ddweud bod Cadw yn y gorffennol wedi delio â Chyngor Sir Ynys Môn sydd wedi gwneud gwaith atgyweirio achlysurol i wyneb y bont, 'yn cymryd perchnogaeth/cyfrifoldeb am

		gyflwr y bont gyda nhw. Mae'r Cyngorydd JIJ wedi cysylltu â Dylan Edwards o IOCC sy'n aros am ateb.
4.5	Arwydd - Traeth	<p>Roedd cyfarfod gyda AR, BO, ac EJ a'r adran drafndiaeth i drafod y lleoliad arfaethedig ar gyfer yr arwyddion parcio, ac mae CSYM wedi cyflwyno eu cynlluniau i'w hystyried.</p> <p>Cafwyd trafodaethau ynghylch yr angen posibl am arwydd parcio yn cyfeirio tuag at ochr arall y bont newydd tuag at Fferm Bwlan. Argymhellwyd bod y clerc yn trefnu cyfarfod gyda Stad Bodorgan i fynd i'r afael â'r mater hwn ac archwilio dichonoldeb lefelu'r maes parcio i liniaru problemau parcio yn ystod misoedd prysur yr haf.</p> <p>Adolygodd y pwyllgor y cynnig, gyda DF yn cynnig a BO yn eilio'r penderfyniad i gytuno â'r cynlluniau a gynigiwyd gan CSYM. Penderfynwyd ymhellach i gysylltu â CSYM eto yn dilyn cyfarfod gyda Stad Bodorgan i drafod y posibilrwydd o gael arwydd ychwanegol.</p> <p>Tynnodd DF sylw hefyd at bresenoldeb arwyddion hen ffasiwn ger Capel Uchel. Cafodd y clerc y dasg o hysbysu CSYM i drefnu i'w symud.</p>
4.6	Meinciau yn y Maes chwarae	Bydd y Clerc yn gwneud cais am feinciau trwy Gynghair Bro Aberffraw ym mis Ionawr pan fydd yn agor ar gyfer ceisiadau. Amlygodd y CyngJIJ fod yr arian grant wedi'i ddyrannu, i'w gadarnhau. Hefyd, nododd y Clerc y bydd yn cysylltu gyda Celynof Cymdeithas Elusennol i drafod opsiynau grant posib.
5.0	Gohebiaeth Cynllunio CSYM	
5.1	43 Stryd yr Eglwys, Aberffraw	Cais llawn i osod pwmp gwres yng nghefn y tŷ - Dim gwrthwynebiad.
6.0	Gohebiaeth arall	
6.1	E-bost gan Clwb Peldroed Aberffraw	<p>Datgan Diddordeb - VP, BO, a DF.</p> <p>Derbyniwyd e-bost gan Glwb Pêl-droed Aberffraw ynglŷn â diddordeb yr adran iau mewn chwarae yn Aberffraw a defnyddio Cae Topia (y cae chwarae). Er mwyn hwyluso hyn, byddai angen cynhwysydd arnynt i storio eu hoffer hyfforddi, fel peli, conau, bibiau, a nodau plastig.</p> <p>Gofynnodd y clwb am gadarnhad gan y cyngor a fyddai'r trefniant hwn yn dderbyniol. Byddai sied neu gynhwysydd 10 troedfedd yn ddigon ar gyfer eu hanghenion.</p> <p>Mae'r adran iau wedi cytuno i dalu cost y cynhwysydd.</p> <p>Roedd yr holl gynghorwyr yn cytuno â'r cynnig a wnaed gan ES ac a eiliwyd gan OF.</p>

6.2	Adroddiad Maes Chwarae	<p>Nodwyd bod y cyngor wedi derbyn adroddiad ar y Lle Chwarae trwy gynllun grant. Awgrymwyd ffurfio is-bwyllgor i drafod yr adroddiad a rheoli'r Lle Chwarae. Cytunodd ES a'r Clerc i gysylltu ag RJ.</p> <p>Cynigiwyd gan DF ac eiliwyd gan EE.</p>
6.3	Fynwent	<p>Mae'r Clerc wedi creu cynllun mynwent a bydd yn arwain trefnwyr angladdau ar leoliadau beddau pan ddaw i gysylltiad. Ymhellach, bydd y Clerc yn gofyn i drefnwyr angladdau lenwi ffurflen i sicrhau bod cofnodion cynhwysfawr yn cael eu cadw am yr unigolyn sy'n cael ei gladdu.</p> <p>Mynegodd GS bryder am suddo hen feddau a thynnodd sylw at yr angen am waith cynnal a chadw yn y fynwent. Awgrymodd OF y dylid cysylltu â Gwasanaethau Cymunedol i weld a allent gynorthwyo i adfer a chynnal y fynwent. Clerc i gysylltu â Gwasanaethau Cymunedol.</p>
7.0	Materion Ariannol	
7.1	Cutuneb Talu	<p>Mae'r Gymdeithas Llywodraeth Leol wedi ein hysbysu bod y Cyd-gyngor Cenedlaethol ar gyfer Gwasanaethau Llywodraeth Leol (CGC) wedi dod i gytundeb ar gyfraddau tâl sy'n berthnasol o 1 Ebrill 2024 i 31 Mawrth 2025. Mae Un Llais Cymru yn annog cyflogwyr (Cyngor Cymuned) i weithredu'r tâl hwn dyfarniad i'r Clerc/SAC cyn gynted â phosibl, gyda hyn yn cael ei ôl-ddyddio i fis Ebrill. Nid oedd unrhyw wrthwynebiad gan y cyngor.</p> <p>Dywedodd y Cadeirydd fod Archwilio Cymru wedi cysylltu â'r Cadeirydd a'r Clerc i ofyn am y dogfennau ariannol. Mae RFO wedi cael estyniad i anfon y dogfennau i mewn oherwydd salwch. Ers hynny mae'r Cadeirydd a'r Clerc wedi cysylltu â'r SAC i wneud gwaith dilynol, ac mae'r SAC wedi cadarnhau ymwybyddiaeth o'r terfyn amser estynedig, sef 20/12. Mynegodd y Cadeirydd bryder pe na bai'r dogfennau'n cael eu cyflwyno erbyn 20 Rhagfyr, y gallai fod canlyniadau, megis dirwy neu dâl i'r Cyngor Cymuned</p>
7.2	Rhent Hanner Blwyddyn Stad Bodorgan	Cytunwyd i Dalu Anfoneb Stad Bodorgan. Cynigiwyd gan EE ac eiliwyd gan RO.
7.3	Anfoneb Torri Gwair	Cytunwyd i Dalu Norman Jones, Anfoneb Torri Gwair. Cynigiwyd gan EE ac eiliwyd gan RO.
8.0	Diweddariad gan Cyngorwyr Sir	<p>Mynychodd y Cyngorydd AW gynhadledd dementia heddiw yn M-SParc, a oedd hefyd yn cynnwys sesiwn gan yr heddlu. Yn ystod y gynhadledd, nodwyd bod unigolion â dementia mewn trefi yn cynhyrchu tua 7,000 o alwadau, sy'n peri pryder.</p> <p>Mae'r Cyngorydd AW wedi bod yn gweithio gyda phlant ag awtistiaeth ym Malltraeth, gan wynebu heriau sylweddol.</p> <p>Cyng AW - Mae cefnogaeth i bobl ifanc a phlant ag afiechyd meddwl yn annigonol,</p>

		<p>gyda galw cynyddol am gymorth gan wasanaethau iechyd. Mae Pwyllgor Mind Gogledd Cymru yn eiriol dros fwy o gefnogaeth gan CAMHS (Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed) i fynd i'r afael â'u hanghenion.</p> <p>Gwirfoddolodd y Cyng AW i arwain sesiynau cerdd yn Llangefni ar gyfer unigolion ag anawsterau dysgu a oedd yn llwyddiant mawr.</p> <p>Derbyniodd y Cyngorydd AW gŵyn gan un o drigolion Aberffraw ynghylch criwiau ffilmio yn gweithio'n hwyr yn y nos, gan achosi sŵn sylweddol a goleuadau llachar.</p> <p>Anfonodd y Cyngorydd AW e-bost at y cwmni i godi'r pryderon hyn.</p>
9.0	Materion i'r Cyfarfod nesaf.	<p>Gofynnwyd a oedd y gwartheg yn cael eu caniatáu ar y pennawd. Bydd BO yn trafod hyn gyda Bodorgan yn ystod eu cyfarfod nesaf.</p> <p>Mynegodd GS bryder am ddiffyg pwyllgor neuadd bentref gweithgar ac absenoldeb pwyllgor cynllunio ers y Pasg diwethaf. Gwnaed cais am gyfarfod cyhoeddus ar 8/01 i annog mwy o wirfoddolwyr sy'n fodlon helpu. Bydd y Clerc yn creu poster ac yn ei rannu gyda Phwyllgor y Neuadd Bentref i hysbysebu ar gyfryngau cymdeithasol ac o gwmpas y pentref.</p> <p>Rhannodd EE bryder fod gan y ffordd sy'n arwain i fyny at y llyn darmac a sylwedd wrth ochr y ffordd. Bydd y Cyngorydd JIJ yn dilyn i fyny gyda'r cyngor ar y mater hwn.</p> <p>Diolchodd DF i'r clwb pêl-droed am osod y pabi o amgylch y pentref. Soniodd DF hefyd fod y Clwb Pêl-droed yn trefnu Ffair Nadolig ar ddydd Sadwrn, 07/12. Yn ogystal, bydd noson Siwmpwr Nadolig yn Y Goron ar nos Sadwrn, 07/12. Cynhelir Carolau Nadolig yn yr Eglwys ar 15/12 am 4 o'r gloch.</p> <p>Nododd RO fod agoriad Y Goron wedi cael effaith gadarnhaol iawn ar y pentref a diolchodd i bawb a gymerodd ran.</p> <p>Mae EE ac ES wedi hysbysu'r pwyllgor na fyddan nhw'n gallu bod yn bresennol yn y cyfarfod nesaf ar 15/01/25 ac wedi anfon eu hymddiheuriadau.</p>
10.0	Dyddiad Cyfarfod Nesaf	15/01/25